

Uitgifte

Repertoriumnummer 2020 /
Datum van uitspraak 9 januari 2020
Rolnummer 2018/AB/1008
Beslissing waartegen beroep 17/1286/A

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - werkloosheid

tegensprekelijk arrest

definitief

kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2°, Ger. W.)

C., NN , wonende te ,
appellant, vertegenwoordigd door mr. VAN DER SYPE Yung Shin, advocaat te 1000 BRUSSEL,
Joseph Stevensstraat 7

tegen

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING, ON 0206.737.484, met zetel te 1000 BRUSSEL,
Keizerslaan, 7, geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. VERDICKT loco mr. SWENNEN
Remi, advocaat te 1750 GAASBEEK, Donkerstraat 49.

**

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het volgend arrest uit:

Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder op:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken door de arbeidsrechtbank te Brussel op 6 november 2018, 7e kamer (A.R. 17/1286/A)
- het verzoekschrift tot hoger beroep, neergelegd ter griffie op 12 december 2018,
- de neergelegde conclusies,
- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie, neergelegd ter griffie op 9 december 2019 door advocaat-generaal N. Van den Brande,
- de voorgelegde stukken.

**

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet op de openbare zitting van 7 november 2019, waarna de debatten werden gesloten.

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING

1.

De heer C. heeft een relatie gehad en samengewoond met mevrouw G. Uit deze relatie werd op 7 december 2003 een gemeenschappelijk kind geboren.¹ In de loop van het jaar 2005 hebben de heer C. en mevrouw G. samen een woning in onverdeeldheid gekocht.

In 2007 is blijkbaar een einde gekomen aan de relatie. In een notariële akte van 31 augustus 2007 werd een financiële regeling getroffen tussen partijen. In het kader van deze regeling, werd de gemeenschappelijke woning overgedragen aan mevrouw G., die verder zou instaan voor de afbetaling van de lening. Mevrouw G. diende daarbij een opleg te betalen van € 100.000. Omdat zij niet in staat was deze opleg onmiddellijk te betalen, werd in de notariële akte een regeling opgenomen, waarbij een vorm van compensatie gebeurde tussen een gedeelte van de opleg die zij diende te betalen, en de onderhoudsverplichting van de heer C. naar de toekomst toe ten aanzien van het gemeenschappelijk kind.

In de notariële akte wordt vermeld:

“ Ten laste van mevrouw G.:

2° te betalen aan de heer C. een globaal een forfaitair bedrag van € 100.000, verbonden aan het genot inbegrepen, betaalbaar als volgt

- *€ 64.800 worden gestort door kapitalisatie van de onderhoudsbijdrage ten laste, op grond van artikel 203 Burgerlijk Wetboek, van de heer C. voor het onderhoud, de opvoeding en de gezondheid van het gemeenschappelijk kind van partijen.
(NB. Deze som werd bekomen op basis van een maandelijkse onderhoudsbijdrage van € 275 gedurende 20 jaar).
In het kader van de bijdrage van de partijen in de bovenvermelde kosten, wordt onweerlegbaar vermoedt dat deze som van € 64.800 alle kosten, gewone en buitengewone, dekt van het onderhoud en de opvoeding van het minderjarig kind en dit tot op de dag dat hij zelf in staat zal zijn in zijn behoefte te voorzien. Zodoende, en nog altijd in het kader van de bijdrage aan de schuld, zal mevrouw G. alleen deze kosten dragen, zonder tussenkomst van de heer C.*
- *Wat betreft het saldo (verder zonder belang voor deze betwisting).*

2.

In de loop van het jaar 2015 vroeg de heer C. werkloosheidsuitkeringen aan. Op het formulier C1 vermeldde hij dat hij alleen woonde en onderhoudsgeld betaalde in uitvoering van een gerechtelijke beslissing of een notariële akte. Op basis van deze aangifte ontving hij werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast.

¹ de eerste rechter ging er ten onrechte van uit dat het kind pas geboren werd op 2 december 2007

3.

Op 17 maart 2017 besliste de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening de heer C. vanaf 3 augustus 2015 uit te sluiten uit het recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast en hem slechts uitkeringen als alleenstaande toe te kennen. Het verschil tussen de genoten uitkeringen en deze die volgens de Rijksdienst verschuldigd waren, diende terugbetaald te worden. Het ging om een bedrag van € 3.536,23. Bij wijze van sanctie werd de heer C. uitgesloten uit het recht op uitkeringen vanaf 20 maart 2018 voor een periode van vier weken.

Op 27 april 2017 werd door de uitbetalingsinstelling van de heer C. een aanvraag tot herziening ingediend. Deze werd geweigerd op de overweging dat de heer C. niet het bewijs bijbracht van een effectieve betaling van het onderhoudsgeld voor de periode van 3 augustus 2015 tot en met 19 maart 2017.

4.

Bij verzoekschrift van 16 juli 2017 heeft de heer C. de beslissing van 17 maart 2017 betwist voor de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel. Bij conclusies van 15 maart 2018 heeft hij beroep aangetekend tegen een beslissing van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening waarbij nog een bijkomend bedrag gevorderd werd van € 14,54.

Bij vonnis van 6 november 2018, ter kennis gebracht bij gerechtsbrief van 14 november 2018, heeft de arbeidsrechtbank de vordering als ongegrond afgewezen.

Bij verzoekschrift van 12 december 2018 heeft de heer C. hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

DE ONTVANKELIJKHEID

Het beroep is ingesteld in overeenstemming met de wettelijke vormvereisten en binnen de wettelijke termijn. Het is ontvankelijk.

BEOORDELING

1.

De eerste rechter oordeelde in essentie, samen met de bestreden beslissing, dat om beschouwd te worden als werknemer met gezinslast, de heer C. diende aan te tonen dat hij effectief het onderhoudsgeld betaalde op het moment dat hij uitkeringen als werknemer met gezinslast ontving.

2.

De heer C. kan zich in deze motivering niet vinden. Hij stelt in de eerste plaats dat de effectieve uitbetaling van het onderhoudsgeld wel degelijk is aangetoond omdat deze betaling anticipatief gebeurde in het kader van de notariële akte van 31 augustus 2007, betaling die betrekking had op een periode van 20 jaar onderhoudsgeld. Hij verwijst ook naar een commentaar op Riolex, de gegevensdatabank van de Rijksdienst, waarin in het commentaar bij artikel 110 van het werkloosheidsbesluit de mogelijkheid van de betaling van het onderhoudsgeld via een kapitaal wel degelijk aanvaard wordt.

Hij stelt verder dat, in tegenstelling met wat de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening aanvoert in zijn laatste besluiten, de wetgeving geenszins vereist dat de notariële akte, waarin het onderhoudsgeld wordt vastgelegd, specifiek een akte betreft tot stand gekomen, hetzij in het kader van een echtscheiding met onderlinge toestemming, hetzij in een bijzondere akte ten voordele van het kind.

3.

De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis. In eerste besluiten wordt die bevestiging gevraagd op basis van de motieven van het eerste vonnis, te weten dat de betaling van het onderhoudsgeld dient te gebeuren op het ogenblik dat men werkloosheidsuitkeringen ontvangt en niet in het kader van een kapitalisatie.

In tweede besluiten, na een aantal vragen gesteld door het openbaar ministerie, blijkt de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening niet meer aan te dringen op deze motivering. Nu wordt gesteld dat de beslissing steunt op het feit dat er geen notariële akte is in de zin zoals die door de wetgever bedoeld is.

4.

Overeenkomstig artikel 110, § 1 van het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering (verder het werkloosheidsbesluit) wordt onder werknemer met gezinslast verstaan de werknemer die:

"3° alleen woont en effectief onderhoudsuitkeringen betaalt:

a) op grond van een rechterlijke beslissing;

b) op grond van een notariële akte in het kader van een procedure tot echtscheiding door onderlinge toestemming of van een scheiding van tafel en bed;

c) op grond van een notariële akte ten voordele van zijn kind, hetzij aan de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent, hetzij aan het meerderjarig kind, indien de staat van behoefte voortduurt."

Uit deze bepaling volgt als dusdanig niet dat zij geen toepassing kan vinden wanneer de betaling van het onderhoudsgeld gebeurt in het kader van de betaling van een kapitaal.

Deze mogelijkheid wordt overigens in de databank van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (Riolex) bevestigd. Meer bepaald wordt vooropgesteld dat in geval een gekapitaliseerd onderhoudsgeld werd uitbetaald de periode die in rekening werd gebracht bij de berekening van het kapitaal beschouwd wordt als de periode waarin onderhoudsuitkeringen werden betaald (commentaar 7). In casu werd uitgegaan van een onderhoudsverplichting van 20 jaar.

De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening volhardt overigens in zijn besluiten en in de neergelegde e-mail van de centrale administratie niet meer in zijn oorspronkelijke stelling.

5.

Met betrekking tot de verwijzing die door de eerste rechter gemaakt wordt naar een arrest van dit hof van 27 februari 2013 (*Soc. Kron.*2014, 264) merkt het hof op dat de problematiek in deze laatste zaak zich toch wel heel anders stelde. Het betrof een werkloze die effectief het onderhoudsgeld, dat bepaald was, niet betaald had, maar inriep dat het onderhoudsgeld wel betaald was door tussenkomst van de Dienst voor Alimentatieverplichtingen (DAVO). Het door deze dienst betaalde bedrag werd van hem wel teruggevorderd, maar werd slechts terugbetaald met maandelijkse betalingen van € 25, terwijl de alimentatieverplichtingen sloeg op een bedrag van € 250 per maand. In die context moest uiteraard vastgesteld worden dat de betrokken werkloze niet effectief het onderhoudsgeld betaalde, en werd in antwoord op zijn argumentatie, als regel gesteld dat de werkloze zich persoonlijk moest kwijten van zijn onderhoudsverplichting en dat op het moment dat hij uitkeringen als werknemer met gezinslast ontving.

De problematiek van een betaling door middel van een kapitaal was in dit arrest niet aan de orde.

De situatie is integendeel net omgekeerd. De heer C. heeft zich anticipatief van zijn onderhoudsverplichting gekweten, door afstand te doen van het grootste gedeelte van het kapitaal dat hem toekwam in het kader van de “boedelverdeling”, die moest gebeuren bij de beëindiging van de relatie en de samenwoning.

6.

In de wetgeving, zoals van toepassing voor de wijziging van het werkloosheidsbesluit op 24 november 2002, kwamen enkel volgende notariële akten in aanmerking: 1) de notariële akte in het kader van een procedure tot echtscheiding met onderlinge toestemming en 2) de notariële akte in het kader van een scheiding van tafel en bed.

Deze categorie werd door Koninklijk Besluit van 24 november 2002 tot wijziging van het werkloosheidsbesluit uitgebreid.

Dienaangaande wordt in de databank Riolex vermeld dat vanaf 1 maart 2002 rekening kan worden gehouden met vrijwillig betaalde onderhoudsuitkeringen, meer bepaald, indien deze

geschieden op grond van een notariële akte waarin de betrokkene dit engagement op zich neemt.

"Deze vormvereiste die de tussenkomst van een ambtenaar impliceert en kosten met zich meebrengt is een drempel die de ernst van de minnelijke regeling moet waarborgen." (commentaar 9).

7.

In het Verslag aan de Koning wordt volgende toelichting bij de wetswijziging gegeven:

"De hier voorgestelde tekst voorziet:

1. de verplichting het onderhoudsgeld effectief te betalen om deze code te bekomen, ongeacht of deze onderhoudsverplichting voortkomt uit een rechterlijke beslissing of een notariële akte;

2. de opening van het recht op de code van gezinshoofd voor de werkloze die effectief onderhoudsgeld betaalt ten voordele van zijn kind op grond van een notariële akte, zonder onderscheid te maken aangaande de omstandigheden bij het afsluiten van deze notariële akte (geen onderscheid tussen het onderhoudsgeld verschuldigd in het kader van de scheiding bij gehuwde koppels en deze verschuldigd in het kader van de situatie van niet gehuwde ouders),.

De feitelijke gezinnen maken thans geen alleenstaand geval meer uit, evenmin als de scheiding van niet-gehuwde koppels. Daarenboven bestaan er situaties, waarbij de vader nooit samengewoond heeft met het kind, maar hij toch onderhoudsplichtig is.

De artikelen 203 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, houden inderdaad een wettelijke onderhoudsverplichting in van de ouders ten voordele van hun kinderen, ongeacht of de ouders al dan niet gehuwd waren. Deze verplichting veronderstelt nochtans dat het kind erkend werd.

Psychologisch en financieel gesproken, is het zich beroepen op een rechterlijke beslissing moeilijk te aanvaarden voor niet gehuwde ouders, het komt neer op een notie van fout en veroordeling, van procedurekosten, terwijl gehuwde ouders die zich willen kwijten van hun onderhoudsverplichting dit in der minne kunnen regelen via hun notaris, sine die en met de kleinst mogelijke kosten.

De onderhoudsverplichting verliest bovendien niet aan kracht, noch aan waarde, indien zij bekrachtigd wordt bij notariële akte eerder dan bij rechterlijke beslissing. Het betreft procedures die beiden aan de schuldeiser (het kind) of aan zijn wettelijke vertegenwoordiger (de ouder die het ouderlijk gezag uitoefent) een uitvoerbare titel verlenen. Dit betekent dat in geval van tekortkoming door de schuldenaar van de onderhoudsverplichting, de betaling bij

gerechtsdeurwaarder kan gevorderd worden, zonder (opnieuw) voor een rechter te passeren om voorafgaand het bestaan van het recht te laten vaststellen.

Daarom werd de tekst van artikel 110 zodanig aangepast dat aan elke werkloze, die alleen leeft en ouder is van een kind, de code van gezinshoofd kan toegekend worden, wanneer hij onderhoudsgeld betaalt, zij het op basis van een rechterlijke beslissing of van een notariële akte."

Deze toelichting laat geen twijfel bestaan over de doelstelling en de interpretatie die aan de wetswijziging moet gegeven worden. Sinds de wetswijziging volstaat het om het onderhoudsgeld bij notariële akte vast te leggen, ongeacht de context waarin dit gebeurt. De notariële akte is een uitvoerbare titel en waarborgt het door de onderhoudsplichtige opgenomen engagement ten aanzien van het kind of de wettelijke vertegenwoordiger.

8.

De interpretatie van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, dat enkel kan rekening gehouden worden met een notariële akte die exclusief tot voorwerp heeft de regeling van het onderhoudsgeld ten aanzien van het kind, vindt geen steun in de wettelijke bepalingen en wordt integendeel uitdrukkelijk tegengesproken door de toelichting bij het Koninklijk Besluit, dat rekening wenst te houden met de situatie van de feitelijke gezinnen.

9.

Het hoger beroep is dan ook gegrond. De bestreden administratieve beslissingen moeten vernietigd worden. De heer C. is niet gehouden tot terugbetaling van de gevorderde werkloosheidsuitkeringen en kan, in al de periodes dat hij gerechtigd is op werkloosheidsuitkeringen, en zolang het kind de leeftijd van 24 jaar niet bereikt heeft, uitkeringen genieten als persoon met gezinslast, onverminderd uiteraard wijzigingen in zijn gezinstoestand.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

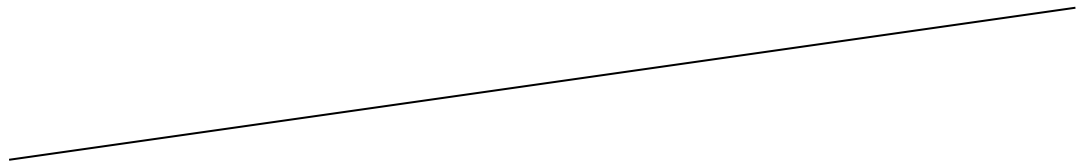
Gelet op het eensluidend schriftelijk advies van mevrouw N. Van den Brande, advocaat-generaal, waarop geen repliek van partijen,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond. Hervormt het bestreden vonnis en opnieuw wijzend,

Verklaart de oorspronkelijke vordering van de heer C., zoals uitgebreid bij besluiten, ontvankelijk en gegrond. Vernietigt de bestreden administratieve beslissingen en zegt voor recht dat de heer C., voor de vaststelling van het recht op werkloosheidsuitkeringen, diende beschouwd te worden als persoon met gezinslast.

Veroordeelt, in overeenstemming met artikel 1017, al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek, de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening tot de kosten van het hoger beroep, begroot in hoofde van de heer C. op 174,94 € rechtsplegingsvergoeding.

Veroordeelt de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening tot betaling van een bijdrage van € 20 voor het Fonds voor juridische tweedelijsbijstand.

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit :

F. KENIS, raadsheer,
C. LAURIERS, plv raadsheer in sociale zaken, werkgever,
K. GACOMS, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
Bijgestaan door S. VAN DER HOEVEN, griffier

S. VAN DER HOEVEN,

K. GACOMS,

C. LAURIERS,

F. KENIS,

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 9 januari 2020 door

F. KENIS, raadsheer,
S. VAN DER HOEVEN, griffier

S. VAN DER HOEVEN,

F. KENIS,